

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

3-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 3 (5) - 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahammadovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafuz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo‘limi psixologik xizmat boshlig‘i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po‘latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo‘tayeov Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O‘zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro‘yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo‘yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Mansurov Ulug'bek Umarovich</i> FARG'ONA VODIYSI SHAHARLARIDA TIBBIYOT TIZIMIDAGI O'ZGARISHLAR (1917-1990-YILLAR)	12-20
<i>Yuldashev Ulugbek Kadirjanovich</i> O'ZBEKISTONDA PROFESSIONAL TA'LIM BOSQICHIDA DUAL TA'LIM SHAKLINING JORIY QILINISHI TARIXI	21-27
<i>Bobobekova Nargiza Ismatullayeva</i> JIZZAX VILOYATI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMI FAOLIYATI TARIXI (XIX ASR IKKINCHI YARMI - XX ASR BOSHLARI)	28-33
<i>Esanova Nilufar</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONNING YENGIL SANOAT SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR BILAN HAMKORLIGI	34-37
<i>Tursunov Bekzot Yandashevich</i> QO'QON XONLIGI QO'SHININING QUROL-ASLAHALARIGA OID	38-45
<i>Давлетмуратов Куралбай Хожамуратович</i> АНТИЧНЫЕ И СРЕДНЕВЕКОВЫЕ ЗООМОРФНЫЕ МЕТАЛЛИЧЕСКИЕ ИЗДЕЛИЯ ХОРЕЗМА	46-52
<i>Raximov Bektosh, Tashmuradov Umidbek</i> AMIR TEMUR VA TEMURIYLAR DAVRIDA TASHQI DIPLOMATIK ALOQALARNING DAVLAT SIYOSIY TARAQQIYOTIDAGI AHAMIYATI	53-57
<i>Otaxanov Alisher Mamadaliyevich</i> TEMURIY MALIKALARNING ILM-FAN VA IJTIMOYIY TARAQQIYOTGA QO'SHGAN HISSALAR	58-64
<i>Xakimov Ravshan Raimovich</i> MIRZACHO'LNING ETNOEKOLOGIK MUAMMOLARI	65-74
<i>Ergashev Jahongir Yunus o'g'li</i> TURK XOQONLIGINING BOSHQARUVIDA IMPERIYACHILIK XUSUSIYATLARINING O'ZIGA XOS JIHATLARI	75-82

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Gabriel Ayodeji Ogunmola</i> ЦИФРОВОЙ ДИВИДЕНД: ИЗУЧЕНИЕ ПОТЕНЦИАЛА ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	83-96
<i>Abdullayev Altinbek Yangibayevich</i> KORXONANING KOMPLEKS ISHLAB CHIQRARISH XARAJATLARI VA QO'SHIMCHA MAHSULOT ISHLAB CHIQRARISH HISOBINI YURITISHNING USLUBIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	97-113
<i>Komolov Odiljon Sayfidinovich</i> KREDIT TASHKILOTLARINI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING TAHLILI	114-123

<i>Shaislamova Nargiza Kabilovna</i> MAMLAKAT IQTISODIYOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING ROLI	124-134
<i>Qo'chqarov Baxtiyor Xoshimjanovich</i> KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING AYLANMA MABLAG'LARINI SHAKLLANTIRISH VA UN DAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI	135-147
<i>Abdimurodov Baxrom, Abdimurodov Bahodir</i> AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA XODIMLARGA HAQ TO'LANADIGAN HAR YILGI MEHNAT TA'TILINI RASMIYLASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH	148-152
<i>Matkarimov Inomjon, Yuldashbayev Azizulloh</i> BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH	153-158
<i>Исламутдинова Дина Файзрахмановна</i> ТРАНСФОРМАЦИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ КОНЕВОДСТВА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАНИ	159-166
<i>Ravshanov Zaxiriddin Ibragimovich</i> OVQATLANISH XIZMATLARI SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINI RIVOJLANTIRISH BORASIDA TAVSIYALAR	167-176
<i>Джуманиязов Уббинияз Исмайл улы</i> ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ КИТАЯ	177-183
<i>To'lakov Ulug'bek Toshmamatovich</i> YERLARNI VAHOLASH VA SOLIQQA TORTISHNING METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	184-193
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Xolmirzaev Xurshid Nakibillaevich,</i> IJTIMOIY-KASBIY FAOLIYAT JARAYONIDA SUN'IY INTELLEKTNING INSON SALOHİYATIGA TA'SIRI	194-200
<i>Tashanov Abduxoliq</i> QADIMGI SHARQ MANBALARIDA INSON BUZG'UNCHILIGI HAQIDAGI QARASHLAR ...	201-206
<i>Muhamedov Asror Asadovich</i> UCHINCHI RENESSANS POYDEVORINI YARATISHDA YUSUF XOS HOJIB FALSAFIY MEROSIDAN FOYDALANISH	207-213
<i>Жумаева Шахло Суюновна</i> ВОПРОС ПРАВСТВЕННОГО СОВЕРШЕНСТВА В УЧЕНИИ АХМАДА ЯССАВИ	214-219
<i>Eshonqulov Laziz Norqobul o'g'li</i> HAJVIYLIKNING PSIXOLOGIK IJTIMOIIY-MADANIY VA ESTETIK XUSUSIYATI	220-224
<i>G'ulomov Zuxriddin Baxromjon o'g'li</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA YOLG'ON AXABOROTLARNING MAZMUN-MOHİYATI VA KONSEPTUAL ASOSLARI	225-231
<i>Xaitov Lazizbek Azamatovich</i> HAKIM TERMIZIYNING FALSAFIY TA'LIMOTI	232-236

<i>Ortiqov Shahriddin</i> SHAXS ESTETIK ONGI VA MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHDA TEATR SAN'ATINING O'RNII	237-241
<i>Toshiboieva Munavar</i> IJTIMOIY-MA'NAVIY MUHIT BARQARORLIGIDA XOTIN-QIZLARNING ISHTIROKI	242-248
<i>Murotov Elyor Narzillo o'g'li</i> YANGI O'ZBEKISTONNING TARAQQIYOT STRATEGIYALARINING UZVIYLIGI VA FALSAFIY TAHLILI	249-255
<i>Soipova Mavjuda Karimjanovna</i> FAZL IBN AHMAD TA'LIMOTIDA NUR VA HARAKAT MASALASI	256-260
<i>Ashurova Xurshida Sag'dullaevna</i> HOJI MUIN ZAMONDOSHI SHOKIR MUXTORINING HAYOTI VA FAOLIYATI HAQIDAGI QARASHLARI	261-264
<i>Karimov Anvarjon Lutfilloyevich</i> IBN SINO FALSAFIY MEROSIDA AXLOQI MASALASI	265-269
<i>Shakambarov Abdurashid Abdujabbarovich</i> MA'NAVIY MARGINALLASHUVDAN HIMOYALANISHDA XORIY TAJRIBASI	270-275
<i>Samadov Jonmurod</i> JALOLIDDIN RUMIY GNOSEOLOGIASINING ZAMONAVIY TAHLILI	276-280
<i>Barnoiev Sanjar Qurbonovich</i> YUSUF HAMADONIYNING INSON VA KOINOT UYG'UNLIGIGA OID TA'LIMOTIDA ME'YOR MASALALARI	281-286
<i>Ярлакабов Джамшид Мамасултонович</i> СВОБОДА И НЕОБХОДИМОСТЬ КАК ВЕКТОРЫ РАЗВИТИЯ ГЛОБАЛЬНОГО ОБЩЕСТВА: РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ	287-291
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Isanova Feruza Tulqinovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA XALQARO HUQUQ SOHASIGA OID LEKSIK BIRLIKLARNING SINXRON TAHLILI	292-297
<i>Xayrullayeva Shahzoda Farhod qizi</i> O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA SALBIY VA IJOBIIY HIS TUYG'ULARNI LINGVOKULTUROLOGIK TAHLILI	298-303
<i>Tadjiyeva Mastura, Umarxonova Dilafroz</i> INGLIZ VA O'ZBEK MAQOLLARIDA "BOYLIK" VA "FAQIRLIK" KONSEPTLARINING AKSIOLINGVISTIK TAHLILI	304-308
<i>Sharipova Nilufar Shaxrillo qizi</i> ZAMONAVIY DUNYO ADABIYOTIDA XALQ KULGISI ASOSIDA KELIB CHIQQAN YANGI BADIY SHAKLLAR	309-312
<i>Ochilova Gulnoza Farxod qizi</i> NUTQ BIRLIKLARI MASALASINING UMUMIY TILSHUNOSLIKDAGI TALQINI	313-316
<i>Alqarov Nazarbek Alisher o'g'li</i> IT MOTIVINING DUNYO VA O'ZBEK ADABIYOTSHUNOSLIGIDA O'RGANILISHI	317-322

<i>Abdusalomov Firuz Abduxoliqovich</i> HARBIY DISKURSDA BUYRUQNING VOQELANISHI	323-329
<i>Ruzmatova Gulnara Kulmamatovna</i> STYLISTIC AND LINGUACULTUROLOGICAL FEATURES OF IMPLICATURES IN ENGLISH AND UZBEK ANECDOTES	330-333
<i>Safarova Farida, Toshkulova Madinabonu</i> THE STUDY OF TEXT LINGUISTIC	334-337
<i>Amonova Dilshoda Azamat qizi</i> ADABIYOTDA BADIY OBRAZ TUSHUNCHASI VA UNING XUSUSIYATLARI (DEN BRAUNNING "DA VINCHI SIRI" ROMANI MISOLIDA)	338-343
<i>Sultonova Gulchehra Xusanovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILI NAMUNASI SIFATIDA AFORIZMLARNING MADANIY VA FALSAFIY JIHATLARI	344-348
<i>Makhmudova Mutabar Dustmukhammad kizi,</i> CAUSES OF STREOTYPE OCCURRENCE	349-353
<i>Sadullaeva Matlyuba Akhrorovna,</i> NUMERIC MYSTERIES: THE ROLE OF NUMBERS AND SYMBOLISM IN "THE DA VINCI CODE"	354-359
<i>Khusenova Shosura Toshtemirovna,</i> DOCTORS' ATTITUDES TOWARD LEARNING ENGLISH: A NEEDS ANALYSIS REPORT	360-363
<i>Mamajanova G'uncha, Shakirova Saida</i> EKVIVALENTLIK VA TAFOVUT MEZONLARI ASOSIDA O'ZBEK VA INGLIZ METAFORALARINING QIYOSIY TAHLILI	364-368
<i>Saydullayeva Dilrabo Ilxom qizi</i> SODIQIY AFSHORNING "MAJMA UL-HAVAS" TAZKIRASI VA UNING O'ZBEK TAZKIRASHUNOSLIGIDAGI AHAMIYATI	369-372
12.00.00 - YURIDIK FANLAR	
<i>Hурпеисов Еркеш, Ибраева Алуа, Сманова Акмарал</i> КОНСТИТУЦИОННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ТРИАДЫ В ИСТОРИЧЕСКОМ ВЫБОРЕ КАЗАХСТАНА	373-379
<i>Камалов Мансурхон Мухтарович</i> К ВОПРОСУ О КОНФЛИКТЕ ИНТЕРЕСОВ В КОРПОРАТИВНЫХ ОТНОШЕНИЯХ	380-385
<i>Komilov Avazbek Bokijonovich</i> QONUN BUZILISHI, UNING KELIB CHIQISH SABABLARI VA BUNGA IMKONIYAT YARATIB BERAYOTGAN SHART-SHAROITLARNI BARTARAF ETISH TO'G'RISIDAGI PROKUROR TAQDIMNOMASINING MAZMUNI VA UNGA QO'YILGAN TALABLAR	386-394
<i>Xolov Utkir Shomurodovich,</i> QONUNIY KUCHGA KIRGAN SUD HUJJATLARINI YANGI OCHILGAN HOLATLAR BO'YICHA QAYTA KO'RISHNING AYRIM MASALALARI	395-399
<i>Kuldoshev Ulug'bek Otabek o'g'li</i> KASB YUZASIDAN O'Z VAZIFALARINI LOZIM DARAJADA BAJARMASLIK VA XAVF OSTIDA QOLDIRISH JINOYATLARINING SUBYEKTI VA ULARNING FARQLI JIHATLARI	400-407

<i>Ибрагимова Сабина Эркиновна</i> К ВОПРОСУ О ДАЛЬНЕЙШЕЙ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ПРАВОСУДИЯ НА ДОСУДЕБНОЙ СТАДИИ, В УГОЛОВНО- ПРОЦЕССУАЛЬНОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	408-413
<i>Avezov Dilshod Sadulayevich</i> MAHALLIY KENGASH DEPUTATINI CHAQIRIB OLISH MASALALARI VA UNING XUSUSIYATLARI	414-418
<i>Haydarov Jaloliddin Hamza o'g'li</i> VALYUTA QIMMATLIKLARINI QONUNGA XILOF RAVISHDA OLISH YOKI O'TKAZISH JINOYATINING PREDMETI TAHLILI	419-423
<i>Zairov Asadbek Sayfullo o'g'li</i> INKLYUZIV TA'LIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA QONUNCHILIK BAZASINING ROLI	424-432
<i>Karimov Bekmurodjon Anvarjonovich</i> BMT INSON HUQUQLARI BO'YICHA SHARTNOMAVIY ORGANLARI TIZIMINI KUCHAYTIRISH	433-442
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna</i> ZAMONAVIY OLIY TA'LIMDA KREATIVLIKNI TASHXISLASH METODIKALARINI QO'LLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	443-449
<i>Raxmatov Otabek Urinbosarovich</i> "JISMONIY TARBIYA VA SPORT PEDAGOGIKASI" FANINING BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA VA SPORT FAOLIYATI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDAGI AHAMIYATI	450-455
<i>Xamroyev Samijon Salimovich</i> SPORT TO'GARAGI MAHG'ULOTLARIGA TALABALAR QIZIQISHLARINI SHAKLLANTIRISHDA UZLUKSIZLIKNI TA'MINLASH VOSITALARI	456-461
<i>Berdiyeva Nilufar Ibodullayevna</i> TALABALARDA INSHONING MAZMUNIIY- MANTIQUIY BAYON QILINISHIGA DOIR BILIM, KO'NIKMA VA MALAKALARNI SHAKLLANTIRISH	462-467
<i>Ortiqov Bekruh Baxodir o'g'li</i> ZAMONAVIY VOLEYBOLCHILARNING JISMONIY TAYYORGARLIGI VA BIOMEKANIK XUSUSIYATLARI HAMDA SAMARADORLIKKA TA'SIRI	468-472
<i>Jumayeva Xulkarxon Muxammadjonovna</i> TALABALARNI INVARIANTIV VA VARIATIV TAHDIDLARDAN HIMOYALASHNING PEDAGOGIK STRATEGIYASI	473-480
<i>Avliyaqulov Tolib Xolmurodovich,</i> TALABALAR KASBIY-AXLOQIY TAYYORGARLIGIGA QADRIYATLARGA ASOSLANGAN YONDASHUV	481-486
<i>O'tashev Xasan Nematullayevich</i> OLIIY TA'LIM MUASSASASIDA SPORT ISHLARINING USTUVOR VAZIFASI SIFATIDA SPORT MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING MUHIM JIHLATLARI	487-492
<i>Axmadjanov Doniyor Baxtiyor o'g'li</i> BO'LAJAK TARIX O'QITUVCHISINING AXLOQIY YETAKCHILIGI VA KASBIY FAZILATLARI	493-500

<i>Mengliyev Bobur Normamatovich</i> O'QITUVCHILARNI PEDAGOGIK KOMPETENTLIGINI TAHLIL QILISH USULLARI	501-507
<i>Gafforov Alisher Xolmurodovich</i> PROFESSIONAL TA'LIM MUASSASALARI RAQAMLI TA'LIM RESURLARINI LOYIHALASH, TIZIMLASHTIRISH VA UNING MAZMUNI	508-518
<i>Qurbonova Bonu Quvondiq qizi</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINI KITOBGA QIZIQTIRISH: SAMARALI USULLAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	519-524
<i>Zubaydullayev O'ktam Raim o'g'li</i> O'QUVCHI SHAXSINI SHAKLLANTIRISHDA SAN'ATNING O'RNI	525-529
<i>Raximov Nurillo Narzullaevish</i> BO'LAJAK MUSIQA O'QITUVCHISINI KASBIY-PEDAGOGIK FAOLIYATGA TAYYORLASH: MUAMMO VA YECHIMLAR	530-538
<i>Ergashova Munisa Hoshim qizi</i> MUSTAQIL TA'LIMNI O'YINLAR ORQALI TASHKIL ETISH	539-543
<i>Nuriddinova Madina, Nuriddinov Muhriddin</i> USING WIKI-TECHNOLOGY TO IMPROVE STUDENTS' WRITING COMPETENCE	544-552
<i>Kalekeeva Sarbinaz Turkmenbaevna,</i> O'QUVCHILARNING MANTIQUIY FIKRLASHINI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	553-560
<i>Nasriddinova Hulkar Komiljonovna,</i> RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING BOSHLANG'ICH SINFLAR MATEMATIKA TA'LIMIDA QO'LLANILISHI IMKONIYATLARI	561-565
<i>Evatov Saminjon Sobirovich</i> JAMOAVIY FAOLIYATNI TASHKEL ETISH ASOSIDA O'QUVCHILARNING KOMMUNIKATIV QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH	566-572
<i>Samatova Shohsanam Xolmuhammad qizi</i> BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KOGNITIV YONDASHUV ASOSIDA TIZIMLI FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH TAMOYILLARI	573-577
<i>Idrisov Mironshoh Ilyos o'g'li</i> TALABALARNI JISMONIY TARBIYA, SPORT VA TURIZM VOSITALARI BILAN SOG'LOMLASHTIRISH TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI	578-582
<i>Nasriddinova Nilufar Shuxrat qizi</i> 1-SINF ONA TILI DARSLARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING INTENSIVLIGINI TA'MINLASH METODIKASI	583-587
<i>Yavkochdiyeva Dilafuz</i> TALABALARNI PEDAGOGIK KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHDA "STAATE" INNOVATSION TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH	588-593

Received: 16 February 2025

Accepted: 5 March 2025

Published: 20 March 2025

Article / Original Paper

SODIQIY AFSHOR'S WORK "MAJMA UL-HAVAS" AND ITS SIGNIFICANCE IN THE FIELD OF UZBEK REMEMBRANCE STUDIES

Saydullaeva Dilrabo Ilkhom qizi,

PhD student of SamSU, Assistant of SamSMU

Abstract. This article analyzes Sodiqiy Afshor's work Majma ul-Havas and its place in Uzbek remembrance literature. It examines the mentions of Turkic ruler-poets such as Humayun Mirzo, Abdullakhan II, and Ubaydullakhan.

Keywords: Sodiqiy Afshor, Majma ul-havas, remembrance, Chigatoy turkic language, Safavid era, tazkira.

SODIQIY AFSHORNING "MAJMA UL-HAVAS" TAZKIRASI VA UNING O'ZBEK TAZKIRASHUNOSLIGIDAGI AHAMIYATI

Saydullayeva Dilrabo Ilxom qizi

SamDU tayanch doktoranti, SamDTU stajyor-assistenti

Annotatsiya. Ushbu maqolada Sodiqiy Afshorning "Majma ul-havas" tazkirasi va uning o'zbek tazkirashunosligidagi o'rni tahlil qilinadi. Tazkiradagi Humoyun Mirzo, Abdullaxon II, Ubaydullaxon singari turkiy hukmdor shoirlar zikrlari tadqiq etiladi.

Kalit so'zlar: tazkira, Sodiqiy Afshor, Majma ul-havas, Chig'atoycha turkiy til, safaviylar sulolasi.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I3Y2025N55>

Safaviy hukmdor Shoh Abbos davrida yashab ijod qilgan, turkmanlarning afshor urug'idan bo'lgan Sodiqiy Afshor o'z davrining yetuk shoiri bo'libgina qolmay, mohir naqqoshi va tazkirachi olimi sifatida ham tarixda qolgan. Qolaversa, turkcha-forscha nazmiy va nasriy asarlaridan iborat kulliyot sohibi hamdir. Manbalarda uning nomi Sodiqbek Afshor, Sodiqbek Sodiqiy, Sodiqiy Kitobdor, Sodiqiy, Afshor Sodiq bey kabi shakllarda uchraydi. 1553-yilda tavallud topgan deyiladi. Tabrizning Varji mahallasida tug'ilgan shoir o'ziga to'q xonadonda dunyoga kelgan bo'lib, uning o'zi bu haqida o'limidan oldin barcha asarlarini jamlab yaratgan kulliyotida quyidagicha ma'lumotlar berib o'tgan: "...Men haqir Xudobandli oti bilan mashhur turk toifasidanman. Ular adolatli podshoh yurt boshqaruviga kelgan chog'i unga yordam bo'lishi uchun Shom diyorida olam sig'inadigan dargohga bosh qo'ygandirlar"[3; 4-bet]. Yosh o'smirlik chog'larida Mavlono Haydar Alining o'g'li Behzodning jiyani mashhur naqqosh Muzaffar Ali yonida naqqoshlik hunarini o'rgangan, o'z zamonasining nomdor naqqoshlaridan biriga aylangan. 20 yoshida esa otasining vafotidan so'ng meros taqsimotida nohaqliklarga uchrab, o'zi tug'ilib o'sgan yerni tashlab chiqib darveshona hayot kechirishni ixtiyor etgan. Bundan xabar topgan Xamadon hokimi Amirxon uni qalandarlar safidan chiqarib olib, o'z himoyasiga olgan. Bundan tashqari, Badrxon va Iskandarxonlar ham bir muddat uni o'z himoyalari olishgan. Uning "Majma ul havas" tazkirasida o'zi tomonidan qayd etilishicha,

Sodiqiy Tabriz, Qazvin, Yazd, Laxijan, Eberku, G'ilon, Astrobod, Hamadon, Karbalo, Xalaf, Bag'dod kabi shaharlarda bo'lgan va yashagan. Shoh Ismoil II zamonida kutubxona ma'muri sifatida, Shoh Abbas davrida esa kitobdorlik unvoniga sazovor bo'lgan, ammo ayrim tushunmovchiliklardan so'ng o'z vazifasidan chetlashtirilgan. Shunga qaramay umri so'ngiga qadar maqomi saqlab qolinib, maosh olib turgan. Qachon vafot etganligi esa aniq emas.

Sodiqiy chig'atoy turkchasi, usmonli turkchasi va ozarbayjon turkchasida she'rlar yozgan. Kuliyotidan shoirning turkiy tildagi 5 qasida. 40 g'azal, 1 soqiynoma, 1 tarkibband va 1 qit'asi o'rin olgan. Uning "Majma ul-havas" asari esa turkiy tazkirachilik asoschisi sanalmish Alisher Navoiyning "Majolis un-nafois" asari ta'sirida yozilgan asar hisoblanadi. Tazkira muqaddima, 8 majma' va xotimadan tashkil topgan. Ijodkorning bu tazkirasini turkiy tazkirachilik taraqqiyotida Navoiy tazkiralari keyin chig'atoy turkchasida yozilgan yagona tazkiradir. Bu manba o'z ichiga Usmonli turk davlatidan boshlab, bugungi Eron, Ozarbayjon, O'rta Osiyo, Afg'oniston, Pokiston va Hindistonga qadar cho'zilgan geografik hududda yashab ijod etgan 369 shoir hayoti va faoliyati haqida ma'lumotlarni qamrab oladi. Sodiqiy bu tazkirani yozishdan maqsad qilib o'z zamonasi shoirlarini tanitish va ular asarlarining keng miqyosda o'rganilishiga hissa qo'shishni ko'zda tutgan. Asar 1597-1598-yillarda yozilgan bo'lib, Sodiqiy shoh Ismoil hukmronligi boshlaridan to asar yozib tugallangan yillarga qadar bo'lgan vaqt oralig'idagi davr turkiy va forsiygo'y shoirlarini qalamga olgan.

Muallifning o'zi asar muqaddimasida Alloh taoloni hamd etgach, o'z davriga qadar yozilgan forsiy-turkiy tazkiralardan Abdurahmon Jomiy "Bahoriston" asarining bir ravzasini, Davlatshoh Samarqandiyning "Tazkirat ush-shuaro"si, Som Mirzo Somiyning "Tuhfayi Somiy"si, Davlatshoh Samarqandiyning "Tazkirat ush-shuaro" si hamda Alisher Navoiyning "Majolis un-nafois" asarlarini hurmat bilan tilga oladi. So'zini davom ettirib, bu tartibning buzilmasligi uchun o'zi ham Alisher Navoiyning "Majolis un-nafois" tazkirasini kabi 8 fasldan iborat asar yozganligini qayd etadi. Bundan tashqari, bir ruboiy, bir qit'a hamda Shoh Abbas qalamiga mansub bir she'riy parcha va bir ruboiy ham muqaddimadan o'rin olgan sanaladi.

Asarning birinchi majma'si "**Avvalgi majma'**" deb atalgan bo'lib, unga sarlavha qilib "Hozirgi podshohlar haqida" nomi qo'yilgan. Ushbu faslda 12 ijodkor nomi keltirilgan bo'lib, ular quyidagilardir: Shoh Taxmasp Sulton Muhammad Xudovand (Fahmiy), Shoh Ismoil Soniy (Odiliy), Xon Ahmad podshoh, Humoyun podshoh, Sulton Sulaymon Xondgar (Muhibiy), Ubaydixon O'zbek, Abdullaxon O'zbek (Avaz Qozi), Nizom Shoh (Sipehriy), Jamshid Xon, Qozi Qoraxon, Muhammad Xon Lor (Kurd).

Sodiqiy tazkirada shoirlar haqida ma'lumotlarni muayyan qolip asosida bayon etgan sanaladi. U, dastlab, shoirning ismi, qayerdanligi, uning fe'l-atvori, tabiati qanday ekanligi, ijodkor yashagan davrga xos xususiyatlar, boshidan kechirgan voqea-hodisalari haqida qisqacha bayon etadi. Bu esa uning bir shoirning nafaqat she'rlariga, balki insoniylik jihatlariga ham katta e'tibor qaratganligini ko'rsatadi.

Fasl Ismoil Safaviyning o'g'li taxallusi Odiliy bo'lgan Shoh Taxmasp zikri bilan boshlanadi, so'ng Taxmaspning o'g'li, Fahmiy taxallusida she'rlar bitgan shoh Sulton Muhammad Xudovand, undan so'ng esa Taxmaspning yana bir avlodi Shoh Ismoil Soniy haqida bayon etiladi. Hamma hukmdorlarning she'rlaridan parchalar taqdim etish bilan birgalikda shaxsiy xususiyatlariga ham to'xtab o'tiladi. Faslda nafaqat, safaviy hukmdorlar, balki boburiy va shayboniy hukmdorlarga ham keng o'rin berilgan bo'lib, jumladan, shayboniy hukmdorlardan Ubaydullaxon va Abdullaxon II zikrlari hamda boburiylardan Humoyun

podshoh zikrlari uchraydi. Ubaydiy taxallusi bilan ijod qilgan, Shayboniy hukmdorlardan bo'lmish Ubaydullaxonning tazkirada keltirilgan zikriga e'tibor qaratsak, jumladan, quyidagilarni uchramiz: Inja zavqqa malik, rost saliq, shoirtabiat va xushta'b podshoh edi. O'zbek elida undan ko'ra jasur podshoh bo'lmagandir, Shohi jannatmakon (Shoh Taxmasp nazarda tutilgan) bilan muqobala bo'ldi. Mag'lub bo'lsa-da ko'p qahramonlik ko'rsatib, mardona urush qildi. She'ning barcha navida ta'bi yaxshidir. Dushmanlari kinoyasi izhorida va o'zining ta'nasi isbotida bu ruboiysi juda xushta'bona bo'lgandir:

Ey qavmeki, az shumo atoye narasad,
Naf'e ba faqiru benavoje narasad.
Sahl ast agar sari shumo meorand,
Boyad qadami shumo ba joye narasad" [4; 23-bet].

("Ey, hech bir barakasi bo'lmagan qavm, faqirlarga, ojizlarga sizdan hech bir naf yo'q. Undan ko'ra kallalaringizni olib tashlagan ma'qulroq. Toki qadamlaringiz hech qayerga borib yetmagay!") [4; 23-bet]

Ubaydiy, Qul Ubaydiy kabi taxalluslarda ikki tilda ijod qilgan hukmdor shoirning ikki tildagi ruboiylari soni 850 dan ortiq ekanligini inobatga olsak, o'z davrida ham uning nafaqat she'rlari, balki ruboiylari ham juda mashhur bo'lganligi anglashiladi. Bundan tashqari, tazkirada, Ubaydiyning bir mashhur she'ridan baytlar ham keltirilgan.

Abdullaxon II esa o'zbek podshohlaridan eng shijoatlisi, buyuk xonlarning eng saxovatlisi sifatida ulug'lanadi. Nafaqat, forscha, balki turkcha ham she'rlar yozishi ham e'tirof etiladi. Taxallusi Avaz Qozi ekanligi qayd etiladi. Tazkirada Abdullaxon II ning bir turkiy tilda yozilgan she'ri ham o'rin olgan:

To telbaligim shuhrati olamni tutubdur,
Ondin beri Majnun so'zini el unutubdur.

Novaklari mandan kechib ag'yorg'a deydi
Jonim bilir, ul damki nalar mandan o'tibdur.

Bechora Avaz Qozi naytib vaslig'a yetsin,
Hijron o'ti chun naxli umidin quritibdir.

Farhod ila Majnun ne bilir ishq fununin,
Bu vodiya shogirdim alarni o'qutubtur.

Qaroqchi lop to'kadur qon qaro ichinda ki chun,
Qilich qilichg'a uror qon to'kanda ko'z qoqishun.

Mo'rdamo' ko'yi to' shod manzelam ey hurseresht,
Ko'shteye eshq bali miravad oxer be behesht.

Jahon, ke vo'satevu sad hezor farsang ast,
Be pishe -cheshme jahonbine hemmatam tang ast.

Cheko'ne dil nakashad jonibi Erag' maro,
Ke az Erag' be suye Hejoz ohang ast.

Ushbu she'riy parchada mulamma' san'atiga guvoh bo'lishimiz mumkin. Keltirilgan umumiy 8 bayt she'riy parchaning 5 bayti turkiy tilda yozilgan bo'lib, qolgan 3 bayti forsiy tilda

yozilgan. Parchada talmeh san'atining go'zal namunalari uchraydi: Majnun, Farhod singari ishqda betimsol oshiqlardan ham o'z ishqini oshirib tasvirlab, mubolag'a qiladi shoir.

Humoyun podshoh zikri tazkirada beshinchi o'rinda kelgan bo'lib, u buyuk saxovat va karomat sohibi sifatida, kutubxona ishi ziynat va ravnaqiga juda havasli bir shaxs sifatida tasvirlanadi. Sulton Husayn Mirzodan keyin Chig'atoy podshohlari orasida Humoyun podshohdek xushta'b birini topish oson emasligi e'tirof etiladi. Inisi Kamron Mirzodan mag'lub bo'lib, Shoh Taxmaspdan panoh istab kelgani aytiladi. Muloyim she'r ta'biga moyil ekanligi va turkiy tildagi bu ikki bayti juda mashhur ekanligi qayd etiladi:

G'ariblik g'amidin mehnatu malolim bor,
Bu g'amdin o'lumg'a yetdim g'arib holim bor.
Visoli davlatidan ayrilibmen mahzun,
Tirikmenu bu tiriklikdan infiolim bor [3; 24-bet].

Bu parchaning o'ziyoq Humoyun Mirzoning turkiy tilda ham ijod etgan-etmaganligiga doir munozarali fikrlarni tasdiqlash uchun yetarli bo'ladi. Ushbu parchada tasvirlangan "G'ariblik" tushunchasi oddiy holsizlik yoki bechoraliknigina anglatmay, tasavvufiy ma'no kasb etgan bo'lib, bunda oshiq Ma'shuqasi vasli g'amida bu g'arib holga yuz tutgan. Undagi g'ariblik shu darajada mahzunlikni paydo etganki, na o'lmoqqa, na tirikligidan quvonmoqqa holi qolgan.

Xulosa qiladigan bo'lsak, safaviylar hukmronligining mashhur naqqosh va shoirlaridan bo'lmish Sodiqiy Afshor va uning "Majma' ul-havas" tazkirasi o'zbek tazkirashunosligida ham muhim o'rin tutadigan manbalardan biri sifatida turkiy tilda ijod qilgan hukmdorlar, ularning she'riyati va hayot yo'li haqida boshqa manbalarda qayd etilmagan ma'lumotlarni aks ettirishi bilan ham nihoyatda qiymatlidir.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Alisher Navoiy. Mukammal asarlar to'plami. Yigirma tomlik. O'n uchinchi tom. Majolis un-nafois. – Toshkent: Fan, 1997. -300b.
2. Sultanov Tulkin. Alisher Navoiy va ozarbayjon adabiyoti: tarixiy ildizlar, an'analar, vorisiylik (Kishvariyy va Sodiqiy asarlari misolida filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiyasi avtoreferati. Toshkent. 2019. 57b.
3. Sadiq Bey Afshar "Majma ul-havos". Baku. Elm. -2008. 412b.
4. Ubaydiy. Diydor orzusi (ruboiylar). Nashrga tayyorlovchi Ergash Ochilov. SHARQ. Toshkent: - 2007. 240bet.
5. Muradova Mantiqa. Sadiq bey Sadiqinin hayot ve yaradiciligi. Baku. 1999. 42b.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 3 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).